

גמ' תענית כג.

מצינו ^א בימי שמעון בן שטח ^ב שירדו להם גשמים בלילי רביעיות ובלילי שבתות עד שנעשו חטים ככליות ושעורים כגרעיני זיתים ועדשים כדינרי זהב וצורו מהם ^ג דוגמא לדורות להודיע כמה החטא גורם שנאמר ^ד "עונותיכם הטו אלה וחמאתיכם מנעו הטוב מכם וכן מצינו בימי הורדוס שהיו עוסקין

שו"ת חתם סופר או"ח סו"ס קפא

והנה זה לי שנים רבות עמדתי על החקירה הלא ברכתן של ישראל הי' חטים ככליות ועדשים כדינרי זהב [תענית כ"ג ע"א] ומסתמא כל הפירות ככה ועיין כתובות ק"ב ע"א אפרסקא כאילפס וקטופי כעגלי, וא"כ קרא ארץ חטה ושעורה וכו' דכולו לשיעורא נאמר [ברכות מ"א ע"א], והרי קרא מיירי בפירות של ארץ ישראל ואיך נשער בזיתים ה' שהיו גדולים מאד. ובלאו הכי נמי דוחק גדול לומר שהיו הבית דין צריכים להביא פירות ממדינות נכריות לשער בהם שיעור תורת משפט אלפי הארץ הקדושה, וגם הקרא אינו סובל דהרי מיירי בפירות של ארץ ישראל וברכותי'. ועיין חכמת שלמה בסנהדרין כ"א ע"א [ובמהרש"א ח"א שם בענין ב' שערות, ושניהם לא ראו דברי ח' הר"ן שם. וכעת נלע"ד בישוב קושי' הנ"ל, דכשם שהיו פירותיה משונים לטובה, כך היו גידולי האנשים ובריאות גופם באופן טוב ונאות והיה שיעור אכילה דידהו בזית דידהו, ואע"ג דאמרינן בעלמא [רש"י ותו"כ ויקרא כ"ו - ה'] אכלו קמעא ומתברך במיעיהם, אין הכי נמי דבעלמא אדם אוכל כמה זיתים בזיתים דידהו ואינו שבע, ולהם הי' די בזית דידהו ומתברך במעיו, ועיין ר"פ טרף בקלפי תוס' ישנים ד"ה שמגיע כפול, ובמקום אחר פרשתי [עיין בס' מ"ט] מ"ש הקב"ה והם מדקדקים עד כזית [ברכות כ' ע"ב] ר"ל שכבר שבעו לי' משיעור פול ודוחקים עצמם לאכול עד כזית לברך בהמ"ז מן המובחר דכתיב ואכלת שיעור אכילה ושם ביארתי:

שו"ת חתם סופר או"ח סו"ס קמ

ולס"מ בברכה בברכתן של ישראל, חטה ככליות ועדשים כדינרי זהב [תענית כ"ג ע"א] ואשכלות כעגלים [כתובות ק"ב ע"א] וכל פרייה משונה א"כ ע"כ הם צריכים לשער בזית דעלמא ולא בשל ארץ ישראל המבורכת, ואיך אמר ארץ שכל שיעוריה כזיתים [סוכה ו' ע"א] הלא אין השיעורים בזית של אותו הארץ. ה' יברכנו וירחיב גבולינו ושמחת עולם על ראשנו בב"א:

חידושי חת"ס חולין

בחי' דשמעון בן שטח. יל"ד דה"ל כחטה דאורייתא דכתיב חלצו כליות חטה צפ' האזנו ופירש"י חטים ככליות. וי"ל דצרכוהו של ישראל היו גם הצליס גדולים והאגס גדולים דכתיב לציז ואלך אחכס קוממיות כקומתן של אד"ר מלא חמה כפירש"י צפ' צחקו. וח"כ י"ל דהיה שיעור לפי הדור האזל וצכל דור דור לפי זמנו וח"כ אכתי' הק' צמקומה עומדת אין צמקא ככליא כשיעור צילה המוחזקת צזית הנלע"ה צלל לירוף שארי חטים. ע"כ אלאך לדחוק דוויירי צמטי שמעון שאז לא הי' הצרכה אלא צזרע הארץ כמזלזל קס צמטי תענית טירדו גבויס רק צליל רביעית ולי' צצמות ואפ"ה הוליה חטים ככליות. אצל צזי אדם לא קשתה ה' פשוט. ועיין זה הוא דוחק גדול לאוקמי קרא דוקא צהכי ולא צשיעור ציכ"י ולא צשיעור צרכותיהן של ישראל ה' דוחק גדול ע"כ ק"ל לרמז"ס דא"צ"ע לא אפשטא והוא ספק:

WHATSAPP

EMAIL

PODCAST

TORAHANYTIME

ALLDAF

DAFYOMIPORTAL

KOLHALASHON